

Doc. dr Tatjana Skakavac¹

doi:10.5937/Civitas1701075S

UDC 351.74/.76(497.113 Novi Sad)

Stručni rad

Primljen: 20. 09. 2017.

Prihvaćen: 03. 10. 2017.

PROBLEMATIKA PREKRŠAJA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA NA PODRUČJU POLICIJSKE UPRAVE NOVI SAD – STANJE I KARAKTERISTIKE

APSTRAKT: Prekršaji protiv javnog reda i mira zauzimaju značajno mesto u strukturi svih vrsta kažnjivih prekršaja. Zakonom o javnom redu i miru, koji je stupio na snagu 5. februara 2016. godine, uređuje se javni red i mir na javnom mestu, utvrđuju se prekršaji kojima se ugrožava ili narušava javni red i mir, kao i način prikupljanja dobrovoljnih priloga.² U odnosu na dosadašnju zakonsku regulativu, novim zakonom su uvedeni novi prekršaji, neki raniji su ukinuti, za neke prekršaje su pooštrenе prekršajne sankcije, dok su pojedini prekršaji pretrpeli određene ne samo formalne, već i suštinske izmene. Osnovni cilj i namera zakonodavca bila je da se novim zakonom na sistematičniji način i na bazi dosadašnjih iskustava iz prakse nadležnih subjekata poboljša stanje u ovoj oblasti. U ovom radu biće ukazano na neke osnovne aspekte prekršaja protiv javnog reda i mira, imajući u vidu novu zakonsku regulativu. Međutim, glavni deo rada vezan je za analizu stanja ove problematike na području novosadske Policijske uprave. U tom smislu, na bazi statističkih podataka za period 2012–2016. godine sagledaće se struktura prekršaja javnog reda i mira i druge važne karakteristike na području navedene policijske uprave. Godina 2016. će biti specifična zbog izmenjene zakonske regulacije i drugačije strukture prekršaja protiv javnog reda i mira.

¹ Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, email.: tatjana.skakavac@gmail.com

² Zakon o javnom redu i miru, „Sl. glasnik RS“, br. 6/2016.

KLJUČNE REČI: prekršajno pravo, javni red i mir, javno mesto, prekršajne sankcije, policijska uprava, stuktura prekršaja.

1. Uvod

Zakonom o prekršajima definisano je da se pod prekršajem podrazumeva protivpravno delo koje je zakonom ili drugim propisom nadležnog organa određeno kao prekršaj i za koje je propisana prekršajna sankcija.³ „Teorijska definicija prekršaja, međutim, ima šire shvatanje obeležja i svodi se na sledeće opšte elemente sadržaja pojma:

- a) prekršaj je delo fizičkog ili pravnog lica, s posledicama konkretne ili apstraktne opasnosti;
- b) prekršaj je delo kojim se ugrožava javni poredak;
- c) prekršaj je protivpravno delo i
- d) prekršaj je delo propisano zakonom ili drugim propisom nadležnog organa“ (Bošković, 2009).

Javni red i mir, kao objekt zaštite, u smislu zakonske definicije, jeste usklađeno stanje međusobnih odnosa građana nastalo njihovim ponašanjem na javnom mestu i delovanjem organa i organizacija u javnom životu radi obezbeđenja jednakih uslova za ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava i sloboda građana zajemčenih Ustavom Republike Srbije. Pod javnim mestom se podrazumeva svaki prostor dostupan neodređenom broju lica čiji identitet nije unapred određen, pod istim uslovima ili bez posebnih uslova. Prekršaji protiv javnog reda i mira su protivpravna i zakonom određena dela kojima se na javnom mestu ugrožava ili narušava javni red i mir, stvara uznemirenje ili ugrožava sigurnost građana, ometa kretanje građana na javnim mestima ili ostvarivanje njihovih prava i sloboda, vređa moral, ugrožava opšta sigurnost imovine, vređaju službena lica ili se ometa primena zakonitih mera i radnji službenih lica, odnosno na drugi način narušava javni red i mir.⁴

³ Zakon o prekršajima, „Sl. glasnik RS“, br. 65/2013, 13/2016 i 98/2016 – odluka US. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

⁴ Zakon o javnom redu i miru, „Sl. glasnik RS“, br. 6/2016; čl.3, st. 1–3.

Teorijski, javni red i mir predstavljaju uspostavljeni međusobni odnosi građana, u skladu sa normalnim (uobičajenim) i pravno propisanim pravilima ponašanja. To je usklađeno (harmonično, beskonfliktno) stanje međusobnih odnosa građana ponašanjem na javnom mestu i delovanjem organa i organizacija u javnom životu; nužna pretpostavka obezbeđenja jednakih uslova za ostvarivanje prava na ličnu i imovinsku sigurnost građana, mir i spokojstvo, privatni život, očuvanje javnog morala i ljudskog dostojanstva. Podrazumeva slobodu kretanja građana, nesmetane mogućnosti komuniciranja, nepovredivost javnog morala i druga ponašanja od značaja za pristojan rad i slobodan život. Održavanje reda i mira u društvu predstavlja širok spektar policijskih aktivnosti: zaštitu i sigurnost lica (fizičkih i pravnih) i imovine (privatne i javne), sprovođenje zakona u odnosima države i pojedinca, kao i u odnosima pojedinaca.

Republika Srbija je 2016. godine donela nov Zakon o javnom redu i miru, a dotad je važio Zakon o javnom redu i miru⁵, koji je bio na snazi od 31. 07. 1992. godine. Od dana stupanja na snagu odredbe ovog zakona nisu menjane. Prekršaji javnog reda i mira značajan su pokazatelj stanja bezbednosti, direktno utiču na osećaj lične bezbednosti građana i posle krivičnih dela zauzimaju značajno mesto u oblasti bezbednosti. Imajući u vidu da je u međuvremenu obrazovana komunalna policija, čije su aktivnosti usko povezane sa aktivnostima policije u oblasti javnog reda i mira, javlja se potreba njenog aktivnijeg uključivanja u sprovođenje Zakona o javnom redu i miru.

2. Opšte karakteristike prekršaja protiv javnog reda i mira

U zakonskom smislu, *opšti zaštitni objekt* ove vrste prekršaja je *javni red i mir*. Zaštitno dobro je generalno određeno u definiciji prekršaja protiv javnog reda i mira, kao protivpravnih dela „kojima se na javnom mestu ugrožava ili narušava javni red i mir, stvara uznemirenje ili ugrožava sigurnost građana, ometa kretanje građana na javnim mestima ili ostvarivanje njihovih prava i sloboda, vređa moral, ugrožava opšta sigurnost imovine, vređaju ili ometaju službena lica ili se na drugi način

⁵ Zakon o javnom redu i miru, „Sl. glasnik RS“, br. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 – dr. zakon 85/2005.

narušava javni red i mir“. Iz opšteg opisa, kao bliže određena zaštitna dobra treba izdvojiti najpre javni red i mir kao vrednost po sebi, a zatim i neka druga od pomenutih dobara: mir i sigurnost građana, spokojstvo građana, moral, sigurnost imovine, fizički i psihički integritet. Javni red i mir, bilo samostalno, bilo uz neki drugi pojam, korišćen je kao zaštitno dobro kod većine prekršaja (Bošković, Skakavac, 2017).

Važno je napomenuti da neki prekršaji iz Zakona o javnom redu i miru imaju velike sličnosti ili bar dodirnih tačaka sa pojedinim krivičnim delima, ako se radi o težim oblicima prekršaja. Narušavanje javnog reda i mira izaziva najčešće prekršajnu, a u težim slučajevima i krivičnu odgovornost propisanu sledećim deliktima: izazivanje panike i nereda; nasilničko ponašanje; dogovor za izvršenje krivičnog dela; zločinačko udruživanje; izgrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivičnog dela; nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija; učestvovanje u grupi koja je izvršila krivično delo; nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi i dr. (Bošković, 2015).

Mesto izvršenja prekršaja može biti samo javno mesto. Prema Zakonu o javnom redu i miru, pod javnim mestom smatra se prostor dostupan neodređenom broju lica čiji identitet nije unapred određen, pod istim uslovima ili bez posebnih uslova.⁶ To mogu biti ulice, trgovi, putevi, sredstva javnog prevoza, ugostiteljski objekti, trgovačke i zanatske radnje, a pod određenim uslovima i stadioni, igrališta, bioskopi, pozorišne prostorije i dr. U zakonskom smislu, smatraće se da je prekršaj izvršen na javnom mestu i kad je radnja izvršenja na mestu koje se ne smatra javnim mestom, ako je posledica nastupila na javnom mestu. Javnim mestom, u ovom smislu, smatraju se i prostorije državnih organa, javnih preduzeća, kao i prostori koji su u njihovoj blizini a izazivaju pozornost građana.

Radnja ovih prekršaja je najčešće određena alternativno i sastoji se u preduzimanju dve do tri radnje izvršenja prekršaja. U većini slučajeva radnja prekršaja podrazumeva neko činjenje. Prekršaji ove vrste, radnjom propuštanja dužnosti, osim u hipotetičkom smislu, u praksi su veoma retki, npr. propuštanje obaveštavanja o narušavanju javnog reda i mira. *Posledica prekršaja* iz ove grupe jeste narušavanje javnog reda i mira, ugrožavanje sigurnosti građana, povreda ili izazivanje apstraktne ili konkretne opasnosti, uznemiravanje spokojsva, vređanje morala

⁶ Zakon o javnom redu i miru, „Sl. glasnik RS“, br. 6/2016.

građana i slično. Narušavanje javnog reda i mira jeste ugrožavanje ili povreda međuljudskih odnosa građana nastalo protivpravnim ponašanjem na javnom mestu. Njime se, u smislu posledice, neposredno narušava lična bezbednost, mir i spokojstvo građana, privatni život, sloboda kretanja, ljudsko dostojanstvo, te prava maloletnika i dece. Poseban oblik predstavlja narušavanje javnog reda i mira u većem obimu. Pod tim pojmom se podrazumeva slučaj kada su ispunjeni sledeći uslovi: da je do narušavanja javnog reda i mira došlo na javnom skupu, da u njemu učestvuje više lica – najčešće u grupi, da je ugrožena bezbednost ili su nastale posledice po bezbednost ljudi i imovine većeg obima, te da su takva ponašanja sankcionisana zakonom kao pojedinačni prekršajni akt, odnosno krivično delo.

Kao *učinioci* najvećeg broja ovih prekršaja javljaju se fizička lica, mada ih mogu izvršiti i pravna lica, preduzetnici i odgovorna lica u pravnom licu. Za učinioce prekršaja protiv javnog reda i mira *sankcije* su najčešće propisane alternativno. Dakle, uz novčanu kaznu, kao najčešću prekršajnu sankciju, alternativno je propisan rad u javnom interesu ili kazna zatvora. Međutim, kod jednog broja prekršaja predviđene su samo novčane kazne, uglavnom za osnovne oblike, dok je kod nekih prekršaja za teži oblik predviđena isključivo kazna zatvora. S obzirom na težinu, za prekršaje javnog reda i mira propisane su relativno stroge prekršajne sankcije. Na to ukazuju predviđeni visoki iznosi novčanih kazni i mogućnost izricanja kazne zatvora u velikom broju slučajeva za izvršene prekršaje protiv javnog reda i mira. Kod većeg broja ovih prekršaja predviđeno je i izricanje kazne zatvora čak i do šezdeset dana. Ove sankcije su propisane za najteže prekršaje u našem prekršajnom pravu (Bošković, Skakavac, 2017).

Poseban objekt zaštite ove vrste prekršaja su službena lica organa koja obavljaju poslove održavanja javnog reda i mira. U vezi s tim, Zakonom o javnom redu i miru je pored prekršaja javnog reda i mira inkriminisano i jedno krivično delo – *ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti*.⁷

⁷ Zakonom o javnom redu i miru iz 1992. godine bila su predviđena dva krivična dela: ometanje ovlašćenog službenog lica u obavljanju poslova bezbednosti ili održavanja javnog reda i mira (čl. 23) i sprečavanje ovlašćenog službenog lica u obavljanju poslova bezbednosti ili održavanja javnog reda i mira (čl. 24). Ovo drugo krivično delo je u međuvremenu ukinuto.

Godišnje se na području Republike Srbije u proseku izvrši oko 40.000 prekršaja protiv javnog reda i mira. Tako je, na primer, tokom 2015. godine u Srbiji izvršeno 42.228 ovih prekršaja, što je za oko 2% manje nego 2014. godine kada ih je izvršeno 43.002. Najviše prekršaja protiv javnog reda izvršeno je na ulicama, trgovima i drugim javnim mestima – 11.676 i u ugostiteljskim – 4.630 i stambenim objektima – 4.257. Od ukupno 47.085 prijavljenih lica oko 47% je izvršilo prekršaje u povratu – 21.957. U 2.303 ili oko 5% slučajeva prekršaje su izvršili maloletnici, a prekršaje pod dejstvom alkohola izvršila su 4.482 lica ili oko 10%.⁸

3. Stanje javnog reda i mira na području Policijske uprave Novi Sad

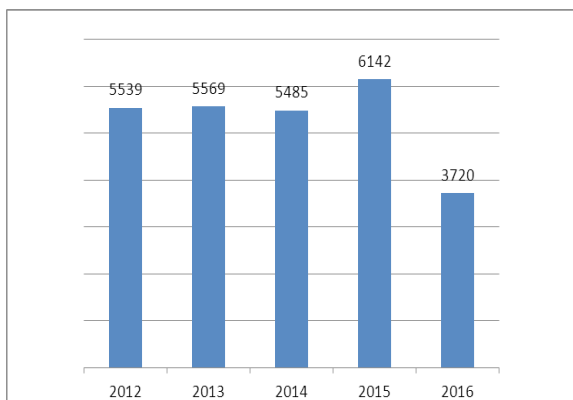
Da bismo sagledali stanje javnog reda i mira (JRM) na području novosadske Policijske uprave, poslužićemo se zvaničnim statističkim pokazateljima dobijenim u ovoj upravi za period 2009–2015. godine (Tabela 1). Ovde je namerno izostavljena 2016. godina, jer je novim zakonom napravljena drugačija klasifikacija prekršaja zbog čega se upoređivanje ne može vršiti jedinstveno po strukturi prekršaja sa periodom 2009–2015. godine.

	Godina	Ukupno	ČLAN 6.				ČLAN 7.		ČLAN 8.	ČLAN 9.	ČLAN 11.	ČLAN 12.	ČLAN 14.		Ostali prekršaji iz Zakona o JRM	
			St.1.	St. 2.	St. 3	St.4.	Neovlašćeno paljenje	Neovlašćeno paljenje raketa idr.zapalj. ili eksploz. oružja	Kocka ili ustupanje prostorija radi kockanja	Propustanje upozorenja lica koje narušava JRM u ugostiteljskim objektima	Davanje alkoholičnog pijanom ili maloletnom licu koje nije sposobno	Prosjaćenje i skitničenje	Nepristojno, drsko ili bezobzirno ponašanje	Odavanje prost.radi prostitucije		
			Svada ili vika	Ugrožavanje sigurnosti drugog lica	Vredanje, zlostavljanje, vršenje nasilja ili tuča	Učestvovanje u tuči	Prekršaji izvršeni u grupi	Neovlašćeno paljenje vatrenog oružja								
PU Novi Sad	2009	8339	263	633	3405	599	61	0	23	3	82	155	166	1818	36	1593
	2010	8540	331	516	3485	623	52	0	21	1	75	132	107	1402	47	1674
	2011	6134	213	455	2881	559	42	3	12	2	41	73	134	857	52	790
	2012	5539	160	396	2840	550	25	0	14	4	24	45	123	810	48	497
	2013	5569	216	598	2724	470	32	2	14	6	44	32	108	724	44	555
	2014	5485	229	613	2572	443	23	1	13	1	36	35	102	864	43	510
	2015	6142	259	633	2752	483	25	0	22	7	48	61	62	1136	29	625
	Ukupno	45748	1671	3844	20659	3727	260	6	119	24	350	533	802	7111	299	6244

Tabela 1. Prekršaji protiv javnog reda i mira na području PU Novi Sad za period 2009–2016. g.

⁸ Izveštaj o stanju javne bezbednosti i radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u 2015. godini, Informator o radu MUP-a RS azuriran 04. 04. 2016.

U navedenoj tabeli uočljivo je da je najveći broj prekršaja evidentiran 2010. godine (8.540). Na drugom mestu je 2009. godina (8.339) u kojoj je evidentirano skoro 2.500 prekršaja više nego za svaku godinu u periodu 2011–2015. Nakon toga beleži se osetnije smanjenje 2011. godine za blizu 30% u odnosu na 2009. i 2010. godinu. Međutim, već od 2012. do 2015. godine prisutno je konstantno povećanje iz godine u godinu. Ukupan broj prekršaja kretao se u rasponu od 5.539 tokom 2012. godine (najmanje u posmatranom periodu) do 6.142 tokom 2015. godine, što je najveći broj prekršaja u periodu 2011–2015. Posmatrajući strukturu prekršaja, primećujemo da u svim godinama u navedenom periodu dominiraju prekršaji koji se kvalifikuju kao *vredanje*, *zlostavljanje*, *vršenje nasilja* i *izazivanje tuče* i koji za navedenih sedam godina čine 40–45% svih prekršaja, odnosno 45,16%. Slede prekršaji kao što su *nepriстойno drsko i bezobzirno ponašanje* (15,54%), potom *ugrožavanje sigurnosti drugog lica* (8,40%) i na kraju, u približno istom procentu, *učestvovanje u tuči* (8,15%). Interesantno je da su prekršaji *svađa* i *vika* zastupljeni sa svega 3,65% ili u 1.671 prekršaju a još manje *prosjaćenje* i *skitničenje* (802 prekršaja ili 1,75%) i *davanje alkoholnog pića pijanom ili maloletnom licu koje nije navršilo 16 godina života*. U Tabeli 1 uočljiv je veliki broj prekršaja koji su svrstani u kategoriju *ostali prekršaji iz Zakona o JRM*. Oni čine 13,64% od ukupnog broja prekršaja. Ovo je i logično budući da se radi o različitim prekršajima od kojih nijedan nije procentualno izraženiji, ali je nominalno to velika brojka. Svi ostali prekršaji prisutni su zanemarljivo na području PU Novi Sad.

Grafikon 1. Prekršaji protiv javnog reda i mira na području PU Novi Sad u periodu 2012–2016. godine

Na području novosadske Policijske uprave od 2012. do 2016. godine evidentirano je 26.455 prekršaja protiv javnog reda i mira (JRM). Od 2012. do 2015. godine uočava se stagnacija ili blagi rast da bi u 2016. došlo do značajnog pada u broju prekršaja protiv javnog reda i mira. Dakle, sa 6.142 prekršaja tokom 2015. ukupan broj u 2016. godini je pao na 3.720 prekršaja, što je manje za 2.422 prekršaja ili za 39,4%. Zašto je tako? Šta je doprinelo tolikom procentu smanjenja? Osnovni razlozi verovatno leže u činjenici da je početkom 2016. godine donet novi zakon o prekršajima JRM, koji je drugačije postavio strukturu prekršaja po pitanju njihove kvalifikacije. Dalje, moguće je i da je i samo donošenje novog zakona, zahvaljujući medijima i apelima državnih organa, pre svega policije, preventivno doprinelo smanjenju ukupnog broja prekršaja, jer su pooštrene prekršajne sankcije za brojne teže oblike prekršaja. I na kraju, verovatno je i da je policija svojim preventivnim radom ili boljim „pokrivanjem“ terena doprinela boljem stanju JRM na području ove policijske uprave.

	MESTO								VREME					
	Ulica - trg	Ugost.objekat	Autob.železnička stanica	Pijaca	Sportski objekat	Vaspitno-obraz.ustanova	Kući-stanu	Ostalo	Radni dan	Dani vikenda - državni praz.	U toku dana			
											06-12h	12-18h	18-22h	22-06h
2012	2458	826	46	50	38	62	1500	559	3377	2162	784	1448	1224	2083
2013	1602	562	20	27	32	51	546	1040	2868	1654	652	1248	968	1654
2014	1850	576	33	29	14	45	496	1358	2930	1492	668	1184	1021	1549
2015	2091	707	15	19	19	37	548	1450	3104	1785	672	1342	1049	1826
2016	1380	370	14	19	17	44	173	913	1966	979	420	840	694	991
ukupno	9381	3041	128	144	120	239	3263	5320	14245	8072	3196	6062	4956	8103

Tabela 2. Mesto i vreme izvršenja prekršaja

Analizirajući mesto izvršenja prekršaja, na osnovu Tabele 2, može se zaključiti da je najveći broj prekršaja – 9.381 ili 35,46% izvršen na ulici ili trgu, zatim u stambenim objektima (kući/stanu) gde je evidentirano 3.263 ili 12,33% prekršaja, a tek na trećem mestu se nalaze prekršaji koji su izvršeni u ugostiteljskim objektima, njih 3.014 ili 11,49%. Što se tiče vremena izvršenja, najveći broj prekršaja se izvrši radnim danima (14.245 ili 53,84%), dok je u dane vikenda i prazni-

kom evidentirano 8.072 prekršaja ili 30,51%. Kada je pitanju doba dana, ubedljivo najviše prekršaja (8.103 ili 30,62%) izvršeno je u kasnim noćnim satima (22–06 časova). U periodu između podneva i 18 časova registrovano je 4.956 prekršaja ili 18,73%. Budući da u vremenu od 22 časa do 6 časova ujutru rade mnogi ugostiteljski objekti u kojima se najčešće ne poštuje radno vreme, onda je očekivano da se najveći broj prekršaja i učini u to vreme. Ako se tome doda i činjenica da je povećan broj lica u alkoholisanom stanju u noćnim satima, onda je to i logično.

	Od toga			Starosna struktura						Zanimanje		Broj izvršioaca			Pod dejstvom alkohola	Preduzete mere			
	Ukupno	M	Ž	Punoletni	18-21	21-30	31-40	>40	<18	Zaposleni	Nezaposleni	1	od 2 do 5	>5		Povratnici	Privredeno	Zadržano	Sredstva prinude
2012	6818	5683	1135	6413	727	1876	1484	2326	405	1929	4889	3703	1799	37	3532	802	808	377	16
2013	6359	5296	1063	5939	605	1593	1498	2243	415	684	1712	3255	2821	283	2984	404	561	363	17
2014	6028	4917	1111	5710	619	1545	1407	2139	310	250	880	3268	2589	171	3100	430	616	386	44
2015	6740	5364	1376	6386	660	1783	1447	2496	348	224	603	3564	3003	173	3610	481	672	467	76
2016	4136	3316	820	3874	444	1031	941	1458	261	141	469	2069	1973	94	2268	344	432	295	65
Ukupno	30081	24576	5505	28322	3055	7828	6777	10662	1739	3228	8553	15859	12185	738	15494	2461	3089	1888	218

Tabela 3. Izvršioци prekršaja

U periodu od 2012. do 2016. godine na području PU Novi Sad evidentiran je 30.081 učinilac prekršaja protiv javnog reda i mira, pri čemu dominiraju lica muškog pola, njih 24.576 ili 81, 69%, dok je lica ženskog pola zbog izvršenja prekršaja evidentirano 5.505 ili 18,30%. Što se tiče starosne strukture učinilaca, interesantno je da su najzastupljenija lica starosti preko 40 godina, njih 10.662 ili 35,44%. Slede lica starosti 21–30 godina, njih 7.828 ili 26,02%. U navedenom periodu evidentirano je i 1.739 maloletnih učinilaca prekršaja ili 5,78%. Nezaposleni dominiraju kao učinioци prekršaja (8.553 ili 28,43%), što je i logično, jer u dobroj meri dosada čini svoje. Ovo se posebno odnosi na mlade ljude koji vreme provode na ulici ili u ugostiteljskim objektima. Zaposleni su evidentirani kao izvršioци prekršaja u 3.228 slučaja ili 10,73%. Kada je u pitanju broj učinilaca, najviše prekršaja učini jedno lice (pojedinaц), tačnije 15.859 ili 52,72%, zatim grupa (2–5 lica), ukupno 12.185 ili 40,50%. U preko 50% prekršaja učinioци su povratnici.

Prekršaji	Broj u 2016.
Ukupno	3.720
Svađa, vika i buka na javnom mestu – član 7	225
Nepristojno, drsko i bezobzirno ponašanje – član 8	660
Vređanje, vršenje nasilja i tuča – član 9	2.438
Ostavljanje opasnih predmeta – član 10	0
Ugrožavanje sigurnosti uređajima na daljinu – član 11	0
Prosjačenje – član 12	83
Kockanje – član 13	2
Neovlašćena preprodaja ulaznica – član 14	2
Uznemiravanje građana vraćanjem, proricanjem sudbine i sl. – član 15	1
Prostitucija – član 16	39
Paljenje pirotehničkih proizvoda ili pucanje – član 17	18
Prikupljanje dobrovoljnih priloga bez obaveštenja – član 18	8
Propuštanje obaveštenja o narušavanju JRM – član 19	60
Buka u ugostiteljskim objektima – član 20	36
Prodaja alkoholnih pića licima pod očiglednim uticajem alkohola – član 21	36
Vređanje službenih lica u vršenju službene dužnosti – član 22	105

Tabela 4. Prekršaji protiv javnog reda i mira na području PU Novi Sad u 2016. godini (Novi zakon o prekršajima protiv JRM⁹)

Na području Policijske uprave Novi Sad u 2016. godini je ukupno registrovano 3.720 prekršaja javnog reda i mira za koje su podneti zahtevi za pokretanje prekršajnog postupka. To je ujedno i najmanji broj prekršaja posmatrano u odnosu na prethodne četiri godine.

⁹ Novi Zakon o javnom redu i miru stupio je na snagu od 5.2.2016.

U odnosu na 2015. manje je za 2.422 prekršaja ili za 39,4% (ukupno 6.142), a u odnosu na 2014. godinu manje za 1.765 prekršaja ili 32,2% (ukupno 5.485). I u 2013. je zabeleženo više prekršaja nego u 2016. (1.849 prekršaja ili 33,2%), a isto je i za 2012. kada ih je u odnosu na 2016. bilo više za 1.819 prekršaja ili za 32,8% (ukupno 5.539).

U strukturi prekršaja dominiraju oni iz člana 9 *vredanje, vršenje nasilja, pretnje*, kojih je u 2016. registrovano 2.438 ili 65,54%. Sledi *nepristojno, drsko i bezobzirno ponašanje* iz člana 8 – registrovano je 660 ili 17,74%. Interesantno je da su prekršaji iz člana 7 *svađa, vika i buka na javnom mestu* zastupljeni sa svega 225 prekršaja ili 6,05%. U 2016. godini registrovano je ukupno 105 prekršaja iz člana 22 – *vredanje službenog lica u vršenju službene dužnosti*. Svi drugi prekršaji zastupljeni su u zanemarljivom procentu u 2016. godini na području ove policijske uprave.

4. Zaključak

Prekršaji protiv javnog reda i mira zauzimaju važno mesto u strukturi svih vrsta kažnjivih prekršaja. Važećim Zakonom o javnom redu i miru, koji je stupio je na snagu 5. februara 2016. godine, uređuje se javni red i mir na javnom mestu, utvrđuju se prekršaji kojima se ugrožava ili narušava javni red i mir, kao i način prikupljanja dobrovoljnih priloga. U odnosu na dosadašnju zakononsku regulativu, novim zakonom su uvedeni novi prekršaji, neki raniji su ukinuti, za neke prekršaje su pooštrene prekršajne sankcije, dok su pojedini prekršaji pretrpeli određene ne samo formalne, već i suštinske izmene. Osnovni cilj i namera zakonodavca je bila da se novim zakonom, na jedan sistematičniji način, na bazi dosadašnjih iskustava i prakse nadležnih subjekata, poboljša stanje u ovoj oblasti. U ovom radu ukazano je na problematiku prekršaja protiv javnog reda i mira i njihove najvažnije karakteristike imajući u vidu novu zakonsku regulativu. U glavnom delu rada sagleđano je stanje JRM na području Policijske uprave Novi Sad na bazi statističkih podataka za period 2012–2016. godine. Usled donošenja novog zakona o javnom redu i miru, 2016. godina je specifična zbog izmenjene zakonske regulacije i drugačije strukture prekršaja protiv javnog reda i mira. Broj prekršaja protiv JRM na području novosadske PU čini oko 15% svih prekršaja na području Republike Srbije.

5. Literatura

I Teorijski izvori:

1. Bošković, Milo (2009). *Pravo privrednih prestupa i prekršajno pravo*, Novi Sad: Srpski kulturni krug.
2. Bošković, Milo; Skakavac, Tatjana (2017). *Prekršajno pravo*, Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkić.
3. Bošković, Milo (2015). *Kriminološki leksikon*, Novi Sad: Matica Srpska.

II Propisi, dokumenta:

1. Zakon o javnom redu i miru, „Sl. glasnik RS“, br. 6/2016.
2. Zakon o prekršajima, „Sl. glasnik RS“, br.65/2013, 13/2016 I 98/2016 – odluka US.
3. Zakon o javnom redu i miru („Sl. glasnik RS“, br. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - dr. zakon i 85/2005 - dr. zakon).
4. Izveštaj o stanju javne bezbednosti i radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u 2015. godini, Informator o radu MUP-a RS, ažuriran 04. 04. 2016.
5. Statistički podaci o stanju JRM na području PU Novi Sad.

BREACH OF THE PUBLIC PEACE AND ORDER IN THE NOVI SAD JURISDICTION: CONDITION AND CHARACTERISTICS

SUMMARY: Violations of the public order and peace are listed as punishable offenses or misdemeanors in most legal systems. The Law on Public Order and Peace, which entered into force on February 5, 2016, regulates public order and peace in a public place, identifies violations of public order and peace, as well as the procedure of collecting voluntary contribution. According to the new law, a number of new misdemeanors have been introduced, while others have been abolished. Some misdemeanors are now punished more severely, and others have been subject to both formal and substantial changes. The main aim and intention of the legislator was to improve the situation in this area in a more systematic manner and based on previous experience. This paper will discuss some of the basic aspects of offenses against public order and peace, bearing in mind the new legislation. The paper will however focus on the analysis of the state of affairs in the Novi Sad Police Administration. The structure of the misdemeanors of public order and peace and other important characteristics in the Novi Sad Police Administration will be examined, based on the statistical data for 2012-2016. 2016 will have a specific treatment due to the changed legal regulation and the different structure of public order and peace misdemeanors.

KEY WORDS: misdemeanor law, public order and peace, public place, misdemeanor sanctions, police administration, misdemeanor law